

*Večna pot 111
SI-1000 Ljubljana
Tel. +386 1 423 33 88
Fax +386 1 241 29 80*

*Vpisan v sodni register
Okrožnega sodišča
v Ljubljani pod številko
reg. vložka 061/10098400*

ID: SI 83534784

Matična številka: 5055784

*Podračun pri UJP:
01100-6030344630*

MOP
Sektor za politiko ohranjanja narave
Direktorat za okolje
Andrej Bibič
Dunajska 48
1000 Ljubljana

Ljubljana 22.12.2008

ZADEVA: DOPOLNITVE OSNUTKA POROČILA PO DIREKTIVI O PTICAH ZA OBDOBJE 2005-2007

Pošiljamo vam naše mnenje o osnutku poročila po direktivi o pticah za obdobje 2005 - 2007

Davorin Tome

NACIONALNI INŠTITUT ZA BIOLOGIJO

DOPOLNITVE OSNUTKA POROČILA PO DIREKTIVI O PTICAH ZA OBDOBJE 2005-2007

Izvajalec:
Nacionalni inštitut za biologijo (NIB)
Večna pot 111
1000 Ljubljana

Avtorji poročila (po abecednem vrstnem redu):
Al Vrezec
Damijan Denac
Davorin Tome
Urša Koce

Strokovni predstavnik izvajalca (NIB) za projekt:
Davorin Tome

december 2008

Povzetek

Smatramo, da je v osnutku poročila odločno preveč subjektivnih, nepotrjenih podatkov. Veliko ugotovitev temelji tudi na splošnih ugotovitvah o stanju in ogroženosti ptic v Evropi, razmere v Sloveniji pa so zaradi različnih vzrokov pogosto drugačne od razmer v Evropi. Zelo smo skeptični tudi do uporabe pisnih in ustnih virov v uradnem poročilu.

Poročilo je uraden dokument Slovenije in mora temeljiti le na objektivnih, verificiranih podatkih.

Podatke o stanju in grožnjah lahko zato zapišemo le za vrste / SPA, kjer je možno razmere podkrepiti z lastnimi, konkretnimi, preverjenimi podatki. Za vse ostale primere je potrebno napisati, da stanje ni poznano. Ob tem predlagamo, da se za bodoča poročanja o direktivi izdela podroben načrt, kako priti do objektivnih podatkov o stanju ptic iz Direktive o pticah!

V poročilu dodajamo nekaj manjkajoče literature.

Uvod

Na Nacionalnem inštitutu za biologijo smo Osnutek poročila po direktivi o pticah za obdobje 2005 – 2007 pregledali štirje biologi, ki delujemo na področju ornitologije. Podrobno smo pregledali in komentirali poglavja: A. Uvod, B. ohranitveno stanje vrst v SPA in C. Ohranitveno stanje vrst na ozemlju celotne Slovenije. Površno smo pregledali tudi ostala poglavja. Naše pripombe in predlogi so podani združeno v prvem delu poročila. Podrobno smo pregledali in komentirali poročila o izbranih vrstah s Prilog 1 in 2. Komentarji so podani v drugem delu poročila za vsako vrsto / SPA ločeno. Za vrste / SPA kjer komentarja ni, nismo imeli pripomb. V tretjem delu poročila podajamo načelne odgovore na tri načelno zastavljena vprašanja.

Prvi del: pripombe in komentarji na vsebino poglavij

-v naslovu osnutka je zapisano » ...RS SLOVENIJO« - dvakrat se omenja ime države!

-str. 3

-Od 10 novih vrst po letu 2001 jih nekaj komisija za redkosti še ni potrdila. Za te vrste velja, da njihova prisotnost ni uradna, lahko se zgodi, da ne bodo potrjene --> predlagamo, da se vključi le potrjene vrste!

-str 4

seznam vrst:

- moškata bleščavka – več navedb v IWC poročilih
- gosja rasa = grivasta rasa
- citati iz Sveta ptic so sekundarni. Uporabljati primarne citate avtorjev objave,
- manjka najdba skobčevke (Vrezec – Acrocephalus 2001; 106-107)

-str 5

- omenja se 1. člen habitatne direktive – verjetno je mišljena ptičja direktiva,
- iz izhodišč izhaja potreba po organiziranju ciljnih raziskavah, s katerimi bo možno poročilo o direktivi sploh napisati,
- sprašujemo se, kakšna je uporabnost neobjavljenih virov. V poročilu države bi verjetno morali biti le preverjeni podatki. Podatki se običajno preverjajo v procesu recenzije (za objavljene podatke) ali vsaj v procesu potrditve poročila s strani naročnika. Neobjavljena pisma lahko vsebujejo napake, ki ne bi smele biti del uradnega državnega poročila!
- kot vir podatkov lahko služi tudi publikacija »Kazalci okolja« (ARSO).

-str. 7

- »Pomembne informacije o populacijskih velikostih« verjetno gre za ocene o populacijskih velikostih, ne za dejanske podatke o velikosti populacij
- kaj je merilo, da se nekdo navaja kot strokovnjak za ugotavljanje velikosti populacij, njihovem ohranitvenem stanju in stanju habitata v gozdu? Po našem mnenju čas, ki ga nekdo preživi v gozdu to ne more biti!
- kakor je nam znano, poleg že objavljenih in v poročilu omenjenih del mag. Peruška na omenjenem območju ni drugih raziskav, s katerimi bi lahko ocenili ohranitveno stanje populacij!
- kategorije stanja populacij
 - predlagamo da se v bodoče uvede tudi kategorija »ohranitveno stanje je kritično«
 - v Sloveniji nimamo monitoringov, ki bi trajali že dovolj dolgo, da bi lahko na njihovi podlagi kolikor toliko zanesljivo sodili o ugodnosti stanja populacij – vse ocene so zato bolj ali manj subjektivne!
 - z monitoringom štetja ptic ne dobimo podatkov o viabilnosti populacije – o tem parametru lahko brez posebnih raziskav le špekuliramo
 - padec oz. porast populacije se verjetno nanašata na velikost populacije
 - nejasna razlika med kategorijama »Vprašljivo« in »Neopredeljeno«. Predlagamo, da se v razlago kategorije »Vprašljivo« doda, da je velikost populacije znana, ohranitvenega stanja pa ni bilo mogoče opredeliti, za razliko od kategorije »Neopredeljeno« kamor uvrstimo vrste, pri katerih ne poznamo niti velikosti populacije.
- Poglavje »Ohranitveno stanje vrst v SPA«: ni opredeljeno katere vrste so vključene v poročilo. V nekaterih primerih so bile samo kvalifikacijske vrste za SPA, v drugih tudi druge vrste iz dodatka 1. Seznam mora biti narejen bolj sistematično, ali pa mora biti v uvodu napisana razlaga, katere vrste in zakaj so vključene

- str. 8

-opis habitata: z opisi habitata posameznih vrst se ne strinjamo. V poročilu lahko potencialno ostanejo le, če je opis opremljen s primerno referenco iz katere je razvidno, da gre za splošen opis, ki velja za npr. celoten Palearktiki

-velikost populacije po SDF – potrebna je bolj jasna razlaga, kakšna je kvaliteta podatkov v tej bazi, glede na to, da vir kot tak ni recenziran

-velikost potencialnega habitata – popolna špekulacija, predlagamo, da se izključi iz poročila. Za v naprej predlagamo, da se naredi znanstvena raziskava, ki bi pokazala uporabnost te kategorije

str. 9.:

-Tabela 1: predstavljena raba tal je preveč groba za ugotavljanje potencialnega ali dejanskega habitata. Ali celotno poglavje izpustiti (kakor že omenjeno!) ali zapisati da gre v tem primeru za subjektivno (arbitrarno določeno) oceno posameznikov o potencialnem habitatu vrst. V tem primeru se sprašujemo po uporabnosti takšne ocene!

-Ocenja stanja habitata – glede na metodo ocenjevanja smatramo, da je ocena popolna špekulacija, konkretnih podatkov ki bi dejansko kazali na stanje habitata ni!

-Ni razvidno, kako so grožnje določene – so to konkretni podatki iz Slovenije ali splošno znane grožnje iz tuje literature? Za prvo nimamo podatkov, če je drugo, mora biti naveden vir.

-Opombe k prilogi 1: smatramo, da morajo biti v poročilu o stanju zapisane le realne ocene stanja populacije. Strokovnjak mora presoditi, katera ocena je realna in jo zapisati oz. potrditi. Nerealnih ocen (zaradi kakršnega koli razloga) v poročilo ne navajamo in tudi ne navajamo zakaj jih ni.

str. 11.:

-po kakšnem ključu so razporejene vrste z Uredbe o Natura 2000 območjih

-niso vključene vse vrste z Uredbe

-navedbe, ki **NE** temeljijo na konkretnih podatkih (konkretni podatki morajo biti tudi navedeni) odstraniti (npr.: mali martinec, kotorna, gozdni jereb, beločeli deževnik, črna štorčija, srednji detel, belovrati muhar, ...).

-veliko nezanesljivih navedb in nepravilnih zaključkov (npr. mali deževnik – od kod podatki o gnezditveni uspešnosti na Dravi?; duplar – špekulacija ali štetje?, repaljščica – kaj če je velikost populacije na Cerkniskem polju v tem času upadla?)

-pomankljivi viri (npr. gnezdenje rumenonogih galebov na strehah), nepreverjeni viri (ustno, elektronska pošta, ...), veliki žagar – glej tudi Geister – knjiga o protokolarnem posestvu Brdo), Vrezec 2006: Marine and coastal birds of Slovenia: status, population size and conservation of ...), Svet ptic je v večini primerov sekundarni vir – potrebno poiskati primarni vir z avtorjem.

str. 18:

Ukrepi za varstvo ptic.

-izpostaviti, da so ukrepi za varstvo ptic in metuljev včasih vzajemno škodljivi

str 22. Izobraževanje, informiranje, komuniciranje

-Zapisane so le aktivnosti ZRSVN, kaj pa ostale organizacije?

Drugi del: pripombe in komentarji k prilogi 1 in prilogi 2 (le izbrane vrste)

Splošne pripombe:

- Ni jasno, katere vrste so vključene v tabelo: za vsak SPA le kvalifikacijske ali za vsak SPA vse z Dodatka 1? Kakor sem malo gledal je malo mešano?
- Kaj pomeni prazna rubrika pri velikosti populacije? Da podatka ni, ali da vrsta ni prisotna? Predlog: če je v okencu 0 pomeni, da se ve da vrste ni, če je prazno polje ni podatka. Še boljše bi bilo, če se eksplicitno napiše npr.: n.p.. Za kačarja bi torej pri prezimovanju pisalo 0, ker jih ni, pri preletu pa bi se pustilo prazno (oz.: n.p.), ker se ne ve! **VELJA ZA VSE VRSTE!**
- Ocena stanja habitata mora verjetno biti: ugodno ali neugodno, potem pa lahko pišejo tudi razlogi. Na več mestih se samo nekaj flanca, ni pa konkretne opredelitve.
- Ocena stanja habitata je za večino primerov zelo pavšalna. Na takšnem nivoju se lahko zapiše oceno za vse vrste, zakaj pri nekaterih rubrika ni izpolnjena? Podobno velja za rubriko »Grožnje«. Zapisati bi bilo potrebno, ali so to konkretni ali splošni podatki.
- Nekatera poglavja, npr. OPAN – varstveni ukrepi, so predstavljena dokaj nekonzistentno in so si med območji različna, čeprav gre za bolj ali manj zelo podobne probleme znotraj iste vrste. Zato predlagam, da se ta del kolikor je mogoče znotraj iste vrste poenoti z izjemo tam, kjer specifičnost območja narekuje drugače.
- Rezultati monitoringa so pogosto predstavljeni nejasno in predvsem med leti neprimerljivo, saj predvsem navajajo absolutne (neprimerljive) namesto relativnih (primerljivih) števil, ali še boljše kar ocene trendov.
- Ni jasno zakaj nekatere rubrike niso izpolnjene pri vseh vrstah. Menim, da je tam, kjer ni na voljo podatkov, to tudi jasno zapisano kot NI PODATKOV oziroma, da je tam, kjer nečesa ni, to jasno označeno npr, s – kjer gre za populacijske ocene, ali pa NI GROŽENJ na primer pri Grožnjah.
- Nekatero oceno so narejene na podlagi neobjavljenih virov ali so narejene na oko. Nujno je to potrebno iz poročila izločiti, saj so te ocene lahko zavajajoče, in zapisati, da podatkov ni ali so ti pomanjkljivi. Poročilo naj poda tudi, kjer so podatki pomanjkljivi in jih je nujno potrebno dopolniti v prihodnosti. V ta namen je povsem legitimno in nujno med varstvene ukrepe navesti tudi potrebe po specifičnih ciljnih raziskavah, ki bi dale manjkajoče podatke.
- V prihodnje bi kazalo razmisliti o vključitvi nove kategorije ohranitvenega stanja vrst. Menim, da so 4 kategorije za opredelitev ohranitvenega stanja vrst premalo. Predlagam, da se v prihodnje doda kategorijo, ki bi opisovala stanje med neugodnim in ugodnim varstvenim statusom oz. še boljše, da se doda kategorijo kritično. Potem bi bile kategorije ohranitvenega stanja vrst: neopredeljeno, vprašljivo, kritično, neugodno in ugodno.
- Stanje SDF populacije: Dobrodošlo bi bilo, da bi bil ob tem podatku za vsako vrsto na vsakem območju naveden najbolj relevanten vir, na katerem temelji ocena. Tako bi bil omogočen pregled nad natančnostjo ocen. Kadar so te ocene referenčnega stanja populacije subjektivne in ne temeljijo na ustreznih kvantitativnih popisih, je nesmiselno govoriti o ohranitvenem stanju populacije, ker subjektivne ocene niso ustrezne za primerjavo z novejšimi podatki, pridobljenimi s kvantitativnimi metodami.
- Opisi habitata so zelo variabilni glede na preciznost in izrazoslovje.
- Notranje cone naj bi zajemale habitat določene vrste na območju. Kjer se površina notranje cone vrste in površina potencialnega habitata za to vrsto glede na rabo tal znatno razlikujeta, bi kazalo razmisliti o vzrokih za odstopanje in o smiselnosti / ustreznosti enega oz. drugega parametra.

Pripombe vrsta/SPA

kačar *Circaetus gallicus*

SI5000002 Snežnik - Pivka

A080 kačar *Circaetus gallicus*

Kakšna je verodostojnost SDF podatkov? Ali obstaja kakšen podatek o aktivnem gnezdu kačarja v obdobju 2004-2007. Če ne, bolje oceno spremeniti v GNE POPULACIJA 0-3

Ohranitveni status - neopredeljeno - velikost populacije v resnici ni natančno znana!

Postavitve vetrnih elektrarn in gradnja infrastrukture so potencialna grožnja v vseh treh SPA

Kakšen varstveni ukrep je to "v polmeru 200 - 600 m". Razlika v površini je 1:10. Se ne da zapisati ene konkretne vrednosti?

SI5000021 Trnovski gozd - južni rob in Nanos

A080 kačar *Circaetus gallicus*

Kakšna je verodostojnost SDF podatkov? Ali obstaja kakšen podatek o aktivnem gnezdu kačarja v obdobju 2004-2007. Če ne bi bilo bolje oceno spremeniti v GNE POPULACIJA 0-4

Ohranitveni status - neopredeljeno - velikost populacije v resnici ni natančno znana!

SI5000023 Kras

A080 kačar *Circaetus gallicus*

Kakšna je verodostojnost SDF podatkov? Ali obstaja kakšen podatek o aktivnem gnezdu kačarja v obdobju 2004-2007. Če ne bi bilo bolje oceno spremeniti v GNE POPULACIJA 0-5

Ohranitveni status - neopredeljeno - velikost populacije v resnici ni natančno znana!

pepelasti lunj *Circus cyaneus*

SI5000014 Ljubljansko barje

A082 pepelasti lunj *Circus cyaneus*

Ostali viri pop. velikosti: V atlasu ptic Ljubljanskega barja je ocena velikosti 20 - 30 ptic!

V čem je prednost kolobarjenja za lunja, prav zelo tudi ne bi vzpodbujal vzpostavljanje mejic za lunja.

mala bela čaplja *Egretta garzetta*

SI5000018 Sečoveljske soline

A026 mala bela čaplja *Egretta garzetta*

Verjetno celotno območje tudi pri preletu, ne le med prezimovanjem!

južna postovka *Falco naumanni*

SI5000012 Krakovski gozd - Šentjernejsko polje

A095 južna postovka *Falco naumanni*

Neugodno ohranitveno stanje se verjetno nanaša na gnezdenje. Podatki v tabeli se nanašajo na selitev. Piše tudi, da se habitat ni bistveno spremenil. Grožnje (intenzifikacija travnikov) torej niso realno opredeljene, vsaj za selitev ne!

rdečenoga postovka *Falco vespertinus*

SI5000014 Ljubljansko barje

A097 rdečenoga postovka *Falco vespertinus*

V čem je prednost kolobarjenja za postovko, prav zelo ne bi vzpodbujal vzpostavljanje mejic.

SI5000015 Cerknško jezero

A097 rdečenoga postovka *Falco vespertinus*

V čem je prednost kolobarjenja za postovko, prav zelo ne bi vzpodbujal vzpostavljanje mejic.

beloglavi jastreb *Gyps fulvus*

SI5000002 Snežnik - Pivka

A078 beloglavi jastreb *Gyps fulvus*

Kaj pomeni popolni census v primeru popisa selivcev? Izraz zavaja, razen, če ni bil popis delan sistematično v celotnem času selitve.

Grožnja je prav tako opuščanje košnje in pašništva kakor v drugih SPA

SI5000019 Julijske Alpe

A078 beloglavi jastreb *Gyps fulvus*

Veliko jastrebov v Alpah so celoletni klateži, verjetno jih je le del na selitvi!

Če v Alpah habitat ni v ugodnem stanju, tudi ne vem, kje bi lahko bil.

Število opazovanj se povečuje kot posledica povečevanje gnezditvene populacije v Italiji.

Ohranitveno stanje (klateške populacije) je zato verjetno ugodno in ne vprašljivo! Razen če se v rubriki upošteva tudi majhnost populacije in s tem ranjivost populacije! A potem je to potrebno upoštevati tudi pri drugih vrstah, ki imajo ugodno populacijo, kljub temu da je majhna!

SI5000020 Breginjski Stol in Planja

A078 beloglavi jastreb *Gyps fulvus*

Kaj pomeni "R" pri velikosti populacije?

Veliko jastrebov v Alpah so celoletni klateži, verjetno jih je le del na selitvi!

Kaj pomeni popolni census v primeru popisa selivcev? Izraz zavaja, razen, če ni bil popis delan v celotnem času selitve.

SI5000021 Trnovski gozd - južni rob in Nanos

A078 beloglavi jastreb *Gyps fulvus*

Grožnja je prav tako opuščanje košnje in pašništva kakor v drugih SPA

Tudi za Nanos obstojajo načrti za postavitev vetrnic! Grožnja?

polojnik *Himantopus himantopus*

SI5000018 Sečoveljske soline

A131 polojnik *Himantopus himantopus*

Kakšna ocena stanja habitata je to? (Škornik (2005) predlaga, da se območje halofitnega travnika pred muzejem solinarstva razpolovi z izgradnjo manjšega nasipa in v enem delu zagotovi suho podlago, v drugem pa ustrezne vodne razmere za gnezdenje polojnikov!!!)

Ohranitveno stanje je ugodno le pod pogojem, da se ne upošteva majhnost populacije in dejstvo, da je gnezditvena populacije popolnoma odvisna od človeka! Nam gre zaupati?

Pri polojniku je radij mirne cone 300m pri kačarju pa 200m!

sršenar *Pernis apivorus*

SI5000002 Snežnik - Pivka

A072 sršenar *Pernis apivorus*

Na sršenarja se zelo ne spoznam, a Snežnik z velikimi, gostimi gozdovi ni ravno njegov tipičen habitat

Vsekakor pa sršenar je ekološki specialist!

Kakšen varstveni ukrep je to "v polmeru 200 - 600 m". Razlika v površini je 1:10. Se ne da zapisati ene konkretne vrednosti?

SI5000005 Dravinjska dolina

A072 sršenar *Pernis apivorus*

Kaj pomeni "R" pri velikosti populacije?

SI5000006 Pohorje

A072 sršenar *Pernis apivorus*

Kaj pomeni "C" pri velikosti populacije?

Ocena stanja habitata mora verjetno biti: ugodno ali neugodno, potem pa lahko pišejo tudi razlogi

Spremenjena vrstna sestava DREVES v gozdu

Kakšen varstveni ukrep je to "v polmeru 200 - 600 m". Razlika v površini je 1:10. Se ne da zapisati ene konkretne vrednosti?

SI5000007 Banjšice

A072 sršenar *Pernis apivorus*

Sršenar je ekološki specialist!

Kakšen varstveni ukrep je to "v polmeru 200 - 600 m". Razlika v površini je 1:10. Se ne da zapisati ene konkretne vrednosti?

SI5000009 Goričko

A072 sršenar *Pernis apivorus*

Kakšen varstveni ukrep je to "v polmeru 200 - 600 m". Razlika v površini je 1:10. Se ne da zapisati ene konkretne vrednosti?

SI5000010 Mura

A072 sršenar *Pernis apivorus*

Zeloo visoka ocena gnezdečih parov. SPA Mura je tako velik kot SPA Barje. Na Barju smo kanje šteli sistematično in ocenili, da jih je okoli 50 parov. Dvomim da na Muri vidiš sršenarja tako pogosto kakor kanjo, glede na to, da jih je prav toliko!

Kakšen varstveni ukrep je to "v polmeru 200 - 600 m". Razlika v površini je 1:10. Se ne da zapisati ene konkretne vrednosti?

SI5000011 Drava

A072 sršenar *Pernis apivorus*

Kakšen varstveni ukrep je to "v polmeru 200 - 600 m". Razlika v površini je 1:10. Se ne da zapisati ene konkretne vrednosti?

500 osebkov na selitvi?! Na čem ta številka temelji?

SI5000012 Krakovski gozd - Šentjernejsko polje

A072 sršenar *Pernis apivorus*

Kakšen varstveni ukrep je to "v polmeru 200 - 600 m". Razlika v površini je 1:10. Se ne da zapisati ene konkretne vrednosti?

Ocena stanja habitata mora verjetno biti: ugodno ali neugodno, potem pa lahko pišejo tudi razlogi

SI5000013 Kočevsko - Kolpa

A072 sršenar *Pernis apivorus*

Kakšen varstveni ukrep je to "v polmeru 200 - 600 m". Razlika v površini je 1:10. Se ne da zapisati ene konkretne vrednosti?

Ocena stanja habitata mora verjetno biti: ugodno ali neugodno, potem pa lahko pišejo tudi razlogi

"Pogosta opažanja"!?!? - kakšen podatek o velikosti populacije je to?

SI5000014 Ljubljansko barje

A072 sršenar *Pernis apivorus*

Kakšen varstveni ukrep je to "v polmeru 200 - 600 m". Razlika v površini je 1:10. Se ne da zapisati ene konkretne vrednosti?

V atlasu ptic Ljubljanskega barja je ocena velikosti populacije 5-10 parov, s tem, da je vrednost prej 5 kakor 10 (ali celo še manj). (op.so-avtorja atlasa)!

Ohranitveni status je ugoden - sršenar ima že ves čas majhno populacijo - Barje ni najbolj ugoden habitat za njegovo hrano!

SI5000021 Trnovski gozd - južni rob in Nanos

A072 sršenar *Pernis apivorus*

Kakšen varstveni ukrep je to "v polmeru 200 - 600 m". Razlika v površini je 1:10. Se ne da zapisati ene konkretne vrednosti?

SI5000023 Kras

A072 sršenar *Pernis apivorus*

Kakšen varstveni ukrep je to "v polmeru 200 - 600 m". Razlika v površini je 1:10. Se ne da zapisati ene konkretne vrednosti?

SI5000025 Trnovski gozd

A072 sršenar *Pernis apivorus*

Kakšen varstveni ukrep je to "v polmeru 200 - 600 m". Razlika v površini je 1:10. Se ne da zapisati ene konkretne vrednosti?

Kaj pomeni "C" pri velikosti populacije?

koconogi čuk *Aegolius funereus*

SI5000001 Jelovica

A223 koconogi čuk *Aegolius funereus*

Dopolniti opis habitata: mešani gozdovi s prevlado iglavcev (tudi sekundarna smrekovja), gorski jelovo-bukovi gozdovi

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni koconogega čuka se:

1) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice – NA KAKŠNI PODLAGI SO DOLOČENI TI 3%, GRE ZA ARBITRARNO ALI ZA S RAZISKAVAMI PRODOBLJENO OCENO? ČE GRE ZA PRVO, MENIM, DA JE OCENA ŠPEKULATIVNA IN NE ZDRŽI RESNE OBRAVNAVE!

2) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% - KOCONOGI ČUK NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU

BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESA Z DUPLI, ZLASTI DUPLI ČRNE ŽOLNE!

3) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z dupli. – KLJUČNA SO DUPLA, ZATO NAJ BO ZAPISANO: ohranja se vsa drevesa z dupli

V ZADNJIH RAZISKAVAH IZ SLOVENIJE (npr. Vrezec & Tome 2004, Vrezec 2007) JE BILO DOKAZANO, DA PRISOTNOST KOZAČE POZITIVNO VPLIVA NA PRISOTNOST KOCONOGEGA ČUKA, ZLASTI V NIŽJIH LEGAH, ZATO MORAJO BITI VARSTVENI UKREPI KOCONOGEGA ČUKA BITI NUJNO POVEZANI Z VARSTVENIMI UKREPI ZA KOZAČO!

SI5000002 Snežnik - Pivka

A223 koconogi čuk *Aegolius funereus*

Populacijska ocena je zelo ohlapna in nezanesljiva, saj ni podprta s ciljnimi popisom! Potrebna je dodatna raziskava vrste, zlasti popis!

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni koconogega čuka se:

1) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice – NA KAKŠNI PODLAGI SO DOLOČENI TI 3%, GRE ZA ARBITRARNO ALI ZA S RAZISKAVAMI PRODOBLJENO OCENO? ČE GRE ZA PRVO, MENIM, DA JE OCENA ŠPEKULATIVNA IN NE ZDRŽI RESNE OBRAVNAVE!

2) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% - KOCONOGI ČUK NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESA Z DUPLI, ZLASTI DUPLI ČRNE ŽOLNE!

3) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z dupli. – KLJUČNA SO DUPLA, ZATO NAJ BO ZAPISANO: ohranja se vsa drevesa z dupli

V ZADNJIH RAZISKAVAH IZ SLOVENIJE (npr. Vrezec & Tome 2004, Vrezec 2007) JE BILO DOKAZANO, DA PRISOTNOST KOZAČE POZITIVNO VPLIVA NA PRISOTNOST KOCONOGEGA ČUKA, ZLASTI V NIŽJIH LEGAH, ZATO MORAJO BITI VARSTVENI UKREPI KOCONOGEGA ČUKA BITI NUJNO POVEZANI Z VARSTVENIMI UKREPI ZA KOZAČO!

SI5000006 Pohorje

A223 koconogi čuk *Aegolius funereus*

Pri opisu habitat je potrebno poudariti, da gre za sklenjene gozdne komplekse z ohranjeno strukturo zrelega gozda, kar ne pomeni, da so večje presvetlitve (jase), pomembne. Le-te pospešujejo naseljevanje lesne sove, s čimer se posredno krči tudi habitat koconogega čuka. Na Pohorju je zaradi odsotnosti kozače to še posebej pomembno!

Populacijska ocena je zelo ohlapna in nezanesljiva, saj ni podprta s ciljnimi popisom! Potrebna je dodatna raziskava vrste, zlasti popis!

Ocena stanja habitat: opredelitev je neustrezna. Zaradi velikih presvetlitev in večjih naselij v gozdovih nad 1000 metrov je habitat na Pohorju v manj ugodnem stanju. Pospeševanje smreke je v tem primeru manj problematično, čeprav je delež listnatega drevja, ki je potencialni nosilec dupel, trenutno zelo majhen.

Grožnje: Ključna grožnja je masovni turizem zlasti pri vnašanju večjih presvetlitev in gradbenih objektov v sklenjen gozdni prostor nad 1000 metrov. To prek pospeševanja naseljevanja lesne sove zmanjševanje habitat vrste, kljub zadostni razpoložljivosti dupel. Spremenjena drevesna sestava trenutno ni grožnja!

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni koconogega čuka se:

1) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% - KOCONOGI ČUK NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESA Z DUPLI, ZLASTI DUPLI ČRNE ŽOLNE!

2) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z dupli – KLJUČNA SO DUPLA, ZATO NAJ BO ZAPISANO: ohranja se vsa drevesa z dupli

3) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice. – NA KAKŠNI PODLAGI SO DOLOČENI TI 3%, GRE ZA ARBITRARNO ALI ZA S RAZISKAVAMI PRODOBLJENO OCENO? ČE GRE ZA PRVO, MENIM, DA JE OCENA ŠPEKULATIVNA IN NE ZDRŽI RESNE OBRAVNAVE! KLJUB TEMU SO EKOCELICE POMEMBNE, A VERJETNO NA POHORJU POTREBNE V VELIKO VEČJEM DELEŽU.

DODATI:

4) Prepoved izgradnje in širjenja obstoječih večjih presvetlitev in gradbenih objektov na območju notranje cone za koconogega čuka, še zlasti nad 1200 metri. – ZARADI ODSOTNOSTI KOZAČE, JE POHORSKA POPULACIJA VRSTE IZJEMNO OBČUTLJIVA, ZARADI KOMPETICIJSKEGA PRITISKA LESNE SOVE. ZARADI MANJŠE PESTROSTI V PLENILSKI ZDRUŽBI SOV NA POHORJU, SO MANJŠE VRSTE SOV IZJEMNO OGROŽENE IN JIM OB NEUSTREZNEM UPRAVLJANJU Z OBMOČJEM GROZI CELO IZGINOTJE.

SI5000013 Kočevsko - Kolpa

A223 koconogi čuk *Aegolius funereus*

Opis habitata: celotno območje jelovo - bukovih gozdov na območju

Populacijska ocena je zelo ohlapna in nezanesljiva, saj ni podprta s ciljnimi popisom! Potrebna je dodatna raziskava vrste, zlasti popis!

Ocena stanja habitata: Zmanjševanje deleža iglavcev ni ključno, vsaj ne v fazi sedanje zastopanosti iglavcev na območju. Ocenjujem, da je stanje habitata za vrsto trenutno najverjetneje ugodno.

Grožnje: izvajanje intenzivne, ponekod celo strojne sečnje, v času gnezditve

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni koconogega čuka se:

1) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice – NA KAKŠNI PODLAGI SO DOLOČENI TI 3%, GRE ZA ARBITRARNO ALI ZA S RAZISKAVAMI PRODOBLJENO OCENO? ČE GRE ZA PRVO, MENIM, DA JE OCENA ŠPEKULATIVNA IN NE ZDRŽI RESNE OBRAVNAVE! NA PODLAGI EVIDENCE DUPEL BI BILO MOGOČE IZDELATI NATANČEN NAČRT VZPOSTAVITVE EKOCELIC.

2) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% - KOCONOGI ČUK NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESA Z DUPLI, ZLASTI DUPLI ČRNE ŽOLNE!

3) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z dupli. – KLJUČNA SO DUPLA, ZATO NAJ BO ZAPISANO: ohranja se vsa drevesa z dupli

V ZADNJIH RAZISKAVAH IZ SLOVENIJE (npr. Vrezec & Tome 2004, Vrezec 2007) JE BILO DOKAZANO, DA PRISOTNOST KOZAČE POZITIVNO VPLIVA NA PRISOTNOST KOCONOGEGA ČUKA, ZLASTI V NIŽJIH LEGAH, ZATO MORAJO BITI VARSTVENI UKREPI KOCONOGEGA ČUKA BITI NUJNO POVEZANI Z VARSTVENIMI UKREPI ZA KOZAČO!

SI5000019 Julijske Alpe

A223 koconogi čuk *Aegolius funereus*

Populacijska ocena je zelo ohlapna in nezanesljiva, saj ni podprta s ciljnimi popisom! Potrebna je dodatna raziskava vrste, zlasti popis!

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni koconogega čuka se:

1) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice – NA KAKŠNI PODLAGI SO DOLOČENI TI 3%, GRE ZA ARBITRARNI ALI ZA S RAZISKAVAMI PRODOBLJENO OCENO? ČE GRE ZA PRVO, MENIM, DA JE OCENA ŠPEKULATIVNA IN NE ZDRŽI RESNE OBRAVNAVE! NA PODLAGI EVIDENCE DUPEL BI BILO MOGOČE IZDELATI NATANČEN NAČRT VZPOSTAVITVE EKOCELIC.

2) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z dupli. – KLJUČNA SO DUPLA, ZATO NAJ BO ZAPISANO: ohranja se vsa drevesa z dupli

3) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% - KOCONOGI ČUK NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESNA Z DUPLI, ZLASTI DUPLI ČRNE ŽOLNE!

4) DODATI: v notranji coni za koconogega čuka se sme izvajati zgolj prebiralno in ne intenzivne sečnje, prepovedane so večje presvetlitve oziroma goloseki ter postavljanje različnih gradbenih objektov. (GRE ZA UKREPE, KI ZMANJŠUJEJO MOŽNOST NASELJEVANJA LESNE SOVE V TA OBMOČJA, KAJTI LESNA SOVA V POPOLNOSTI IZKLJUČUJE KOCONOGEGA ČUKA!)

SI5000024 Kamniško-Savinjske Alpe in vzhodne Karavanke

A223 koconogi čuk *Aegolius funereus*

Opis habitata DOPOLNITI: mešani gozdovi s prevladujočimi iglavci, gorski jelovo-bukovi gozdovi

Populacijska ocena je zelo nezanesljiva in zelo verjetno precej podcenjena, saj ni podprta s ciljnimi popisom! Potrebna je dodatna raziskava vrste, zlasti popis!

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni koconogega čuka se:

1) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice – NA KAKŠNI PODLAGI SO DOLOČENI TI 3%, GRE ZA ARBITRARNI ALI ZA S RAZISKAVAMI PRODOBLJENO OCENO? ČE GRE ZA PRVO, MENIM, DA JE OCENA ŠPEKULATIVNA IN NE ZDRŽI RESNE OBRAVNAVE! NA PODLAGI EVIDENCE DUPEL BI BILO MOGOČE IZDELATI NATANČEN NAČRT VZPOSTAVITVE EKOCELIC.

2) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% - KOCONOGI ČUK NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESNA Z DUPLI, ZLASTI DUPLI ČRNE ŽOLNE!

3) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z dupli. – KLJUČNA SO DUPLA, ZATO NAJ BO ZAPISANO: ohranja se vsa drevesa z dupli

4) DODATI: v notranji coni za koconogega čuka se sme izvajati zgolj prebiralno in ne intenzivne sečnje, prepovedane so večje presvetlitve oziroma goloseki ter postavljanje različnih gradbenih objektov. (GRE ZA UKREPE, KI ZMANJŠUJEJO MOŽNOST NASELJEVANJA LESNE SOVE V TA OBMOČJA, KAJTI LESNA SOVA V POPOLNOSTI IZKLJUČUJE KOCONOGEGA ČUKA!)

SI5000025 Trnovski gozd

A223 koconogi čuk *Aegolius funereus*

Opis habitata DOPOLNITI: mešani gozdovi s prevladujočimi iglavci, gorski jelovo-bukovi gozdovi

V notranji coni koconogega čuka se: 1) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3%; 2) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z dupli in 3) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice.

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni koconogega čuka se:

1) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% - KOCONOGI ČUK NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESA Z DUPLI, ZLASTI DUPLI ČRNE ŽOLNE!

2) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z dupli. – KLJUČNA SO DUPLA, ZATO NAJ BO ZAPISANO: ohranja se vsa drevesa z dupli

3) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice – NA KAKŠNI PODLAGI SO DOLOČENI TI 3%, GRE ZA ARBITRARNI ALI ZA S RAZISKAVAMI PRODOBLJENO OCENO? ČE GRE ZA PRVO, MENIM, DA JE OCENA ŠPEKULATIVNA IN NE ZDRŽI RESNE OBRAVNAVE! NA PODLAGI EVIDENCE DUPEL BI BILO MOGOČE IZDELATI NATANČEN NAČRT VZPOSTAVITVE EKOCELIC.

V ZADNJIH RAZISKAVAH IZ SLOVENIJE (npr. Vrezec & Tome 2004, Vrezec 2007) JE BILO DOKAZANO, DA PRISOTNOST KOZAČE POZITIVNO VPLIVA NA PRISOTNOST KOCONOGEGA ČUKA, ZLASTI V NIŽJIH LEGAH, ZATO MORAJO BITI VARSTVENI UKREPI KOCONOGEGA ČUKA BITI NUJNO POVEZANI Z VARSTVENIMI UKREPI ZA KOZAČO!

mali skovik *Glaucidium passerinum*

SI5000001 Jelovica

A217 mali skovik *Glaucidium passerinum*

Območja planšarij oziroma prisotnost človeka na malega skovika izrazito negativno vpliva zaradi prisotnosti kompetitivno zelo močne lesne sove, zato je potrebno območje planšarij izločiti! Gozdne jase so za malega skovika le deloma pomembne, saj večje presvetlitve v višje ležečih gozdovih povzročijo milejše mikroklimatske razmere, kar je zopet ugodno za naseljevanje lesne sove. Gozdne jase bi zaradi tega izključil iz opisa. Sklenjeni zreli gozdovi z manjšimi presvetlitvami, ki so rezultat padlih večji dreves, so za malega skovika najbolj ustrezen habitata, kar je potrebno navesti v opisu habitata.

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni malega skovika se:

1) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice – NA KAKŠNI PODLAGI SO DOLOČENI TI 3%, GRE ZA ARBITRARNI ALI ZA S RAZISKAVAMI PRODOBLJENO OCENO? ČE GRE ZA PRVO, MENIM, DA JE OCENA ŠPEKULATIVNA IN NE ZDRŽI RESNE OBRAVNAVE!

2) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% - MALI SKOVIK NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESA Z DUPLI, ZLASTI DUPLI DETLOV!

3) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z dupli. – KLJUČNA SO DUPLA, ZATO NAJ BO ZAPISANO: ohranja se vsa drevesa z dupli

4) DODATI: v notranji coni za malega skovika se sme izvajati zgolj prebiralno in ne intezivne sečnje, prepovedane so večje presvetlitve oziroma goloseki ter postavljanje različnih gradbenih objektov. (GRE ZA UKREPE, KI ZMANJŠUJEJO MOŽNOST NASELJEVANJA LESNE SOVE V TA OBMOČJA, KAJTI LESNA SOVA V POPOLNOSTI IZKLJUČUJE MALEGA SKOVIKA!)

SI5000006 Pohorje

A217 mali skovik *Glaucidium passerinum*

Gozdne jase so za malega skovika le deloma pomembne, saj večje presvetlitve v višje ležečih gozdovih povzročijo milejše mikroklimatske razmere. Le-te pospešujejo naseljevanje lesne sove, s čimer se posredno krči tudi habitat koconogega čuka. Na Pohorju je zaradi odsotnosti večjih vrst sov to še posebej pomembno! Gozdne jase bi zaradi tega izključil iz opisa. Sklenjeni zreli gozdovi z manjšimi presvetlitvami, ki so rezultat padlih večji dreves, so za malega skovika najbolj ustrezen habitat, kar je potrebno navesti v opisu habitata.

Populacijska ocena je zelo ohlapna in nezanesljiva, saj ni podprta s ciljnimi popisom! Potrebna je dodatna raziskava vrste, zlasti popis!

Grožnje: Ključna grožnja je masovni turizem zlasti pri vnašanju večjih presvetlitev in gradbenih objektov v sklenjen gozdni prostor nad 1000 metrov. To prek pospeševanja naseljevanja lesne sove zmanjševanje habitata vrste, kljub zadostni razpoložljivosti dupel.

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni malega skovika se:

1) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% - MALI SKOVIK NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESA Z DUPLI, ZLASTI DUPLA DETLOV!

2) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z dupli – KLJUČNA SO DUPLA, ZATO NAJ BO ZAPISANO: ohranja se vsa drevesa z dupli

3) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice. – NA KAKŠNI PODLAGI SO DOLOČENI TI 3%, GRE ZA ARBITRARNO ALI ZA S RAZISKAVAMI PRODOBLENJE OCENO? ČE GRE ZA PRVO, MENIM, DA JE OCENA ŠPEKULATIVNA IN NE ZDRŽI RESNE OBRAVNAVE! KLJUB TEMU SO EKOCELICE POMEMBNE, A VERJETNO NA POHORJU POTREBNE V VELIKO VEČJEM DELEŽU.

DODATI:

4) Prepoved izgradnje in širjenja obstoječih večjih presvetlitev in gradbenih objektov na območju notranje cone za malega skovika, še zlasti nad 1200 metri. – ZARADI ODSOTNOSTI VEČJIH VRST SOV, JE POHORSKA POPULACIJA VRSTE IZJEMNO OBČUTLJIVA, ZARADI KOMPETICIJSKEGA PRITISKA LESNE SOVE. ZARADI MANJŠE PESTROSTI V PLENILSKI ZDRUŽBI SOV NA POHORJU, SO MANJŠE VRSTE SOV IZJEMNO OGROŽENE IN JIM OB NEUSTREZNEM UPRAVLJANJU Z OBMOČJEM GROZI CELO IZGINOTJE.

SI5000013 Kočevsko - Kolpa

A217 mali skovik *Glaucidium passerinum*

Populacijska ocena je zelo ohlapna in nezanesljiva, saj ni podprta s ciljnimi popisom! Potrebna je dodatna raziskava vrste, zlasti popis!

Ohranitveno stanje: glede na popolno odsotnost ciljnih raziskav malega skovika na območju, ocena ugodno ni ustrezna, pač pa je potrebno oceno opredeliti kot vprašljivo.

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni malega skovika se:

1) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice – NA KAKŠNI PODLAGI SO DOLOČENI TI 3%, GRE ZA ARBITRARNO ALI ZA S RAZISKAVAMI PRODOBLENJE OCENO? ČE GRE ZA PRVO, MENIM, DA JE OCENA ŠPEKULATIVNA IN NE ZDRŽI RESNE OBRAVNAVE!

2) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% - MALI SKOVIK NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU

BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESA Z DUPLI, ZLASTI DUPLI DETLOV!

3) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z dupli. – KLJUČNA SO DUPLA, ZATO NAJ BO ZAPISANO: ohranja se vsa drevesa z dupli

4) DODATI: v notranji coni za malega skovika se sme izvajati zgolj prebiralno in ne intezivne sečnje, prepovedane so večje presvetlitve oziroma goloseki ter postavljanje različnih gradbenih objektov. (GRE ZA UKREPE, KI ZMANJŠUJEJO MOŽNOST NASELJEVANJA LESNE SOVE V TA OBMOČJA, KAJTI LESNA SOVA V POPOLNOSTI IZKLJUČUJE MALEGA SKOVIKA!)

SI5000019 Julijske Alpe

A217 mali skovik *Glaucidium passerinum*

Opis habitata POPRAVITI: celotno območje sklenjenih gozdov v SPA

Populacijska ocena je zelo nezanesljiva in zelo verjetno precej podcenjena, saj ni podprta s ciljnimi popisom! Potrebna je dodatna raziskava vrste, zlasti popis!

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni malega skovika se:

1) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z dupli. – KLJUČNA SO DUPLA, ZATO NAJ BO ZAPISANO: ohranja se vsa drevesa z dupli

2) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice – NA KAKŠNI PODLAGI SO DOLOČENI TI 3%, GRE ZA ARBITRARNO ALI ZA S RAZISKAVAMI PRODOBLJENO OCENO? ČE GRE ZA PRVO, MENIM, DA JE OCENA ŠPEKULATIVNA IN NE ZDRŽI RESNE OBRAVNAVE! NA PODLAGI EVIDENCE DUPEL BI BILO MOGOČE IZDELATI NATANČEN NAČRT VZPOSTAVITVE EKOCELIC.

3) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% - MALI SKOVIK NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESA Z DUPLI, ZLASTI DUPLI DETLOV!

4) DODATI: v notranji coni za malega skovika se sme izvajati zgolj prebiralno in ne intezivne sečnje, prepovedane so večje presvetlitve oziroma goloseki ter postavljanje različnih gradbenih objektov. (GRE ZA UKREPE, KI ZMANJŠUJEJO MOŽNOST NASELJEVANJA LESNE SOVE V TA OBMOČJA, KAJTI LESNA SOVA V POPOLNOSTI IZKLJUČUJE MALEGA SKOVIKA!)

SI5000024 Kamniško-Savinjske Alpe in vzhodne Karavanke

A217 mali skovik *Glaucidium passerinum*

Območja planšarij oziroma prisotnost človeka na malega skovika izrazito negativno vpliva zaradi prisotnosti kompetitivno zelo močne lesne sove, zato je potrebno območje planšarij izločiti! Gozdne jase so za malega skovika le deloma pomembne, saj večje presvetlitve v višje ležečih gozdovih povzročijo milejše mikroklimatske razmere, kar je zopet ugodno za naseljevanje lesne sove. Gozdne jase bi zaradi tega izključil iz opisa. Sklenjeni zreli gozdovi z manjšimi presvetlitvami, ki so rezultat padlih večji dreves, so za malega skovika najbolj ustrezen habitata, kar je potrebno navesti v opisu habitata.

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni malega skovika se:

1) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% - MALI SKOVIK NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESA Z DUPLI, ZLASTI DUPLI DETLOV!

2) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice – NA KAKŠNI PODLAGI SO DOLOČENI TI 3%, GRE ZA ARBITRARNO ALI ZA S RAZISKAVAMI PRODOBLJENO OCENO? ČE GRE ZA PRVO, MENIM, DA JE OCENA ŠPEKULATIVNA IN NE ZDRŽI RESNE OBRAVNAVE! NA PODLAGI EVIDENCE DUPEL BI BILO MOGOČE IZDELATI NATANČEN NAČRT VZPOSTAVITVE EKOCELIC.

3) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z dupli. – KLJUČNA SO DUPLA, ZATO NAJ BO ZAPISANO: ohranja se vsa drevesa z dupli

4) DODATI: v notranji coni za malega skovika se sme izvajati zgolj prebiralno in ne intezivne sečnje, prepovedane so večje presvetlitve oziroma goloseki ter postavljanje različnih gradbenih objektov. (GRE ZA UKREPE, KI ZMANJŠUJEJO MOŽNOST NASELJEVANJA LESNE SOVE V TA OBMOČJA, KAJTI LESNA SOVA V POPOLNOSTI IZKLJUČUJE MALEGA SKOVIKA!)

kozača *Strix uralensis*

SI5000001 Jelovica

A220 kozača *Strix uralensis*

Pri monitoringu so pomembne relativne gostote, ki so med leti primerljive in ne dejanske absolutne vrednosti števila parov (popisna enota je popisna točka in ne popisni transekt!). Za ugotavljanje viabilnosti populacije je nujen monitoring na gnezdiščih (npr. gnezdilnice), ki za zaenkrat v okviru nacionalnega monitoringa ne izvaja.

DOPOLNITI: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni kozače se:

1) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z velikimi dupli (SPREMENI: ohranja se vsa drevesa z dupli (potrebna je inventarizacija dupel na območju za potrebe vrednotenja kvalitete habitata in za ugotavljanje stanja ter za lokalno omejevanje sečne aktivnosti – to je lahko tudi podlaga za določanje ekocelic v obliki gozdnih rezervatov)

2) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% - KOZAČA NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESNA Z DUPLI, ZLASTI VELIKA NARAVNA DUPLA IN PODOBNE STRUKTURE!

3) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice – NA KAKŠNI PODLAGI SO DOLOČENI TI 3%, GRE ZA ARBITRARNO ALI ZA S RAZISKAVAMI PRODOBLJENO OCENO? ČE GRE ZA PRVO, MENIM, DA JE OCENA ŠPEKULATIVNA IN NE ZDRŽI RESNE OBRAVNAVE! ZA REŠITEV GLEJ KOMENTAR ZGORAJ.

SI5000002 Snežnik - Pivka

A220 kozača *Strix uralensis*

Pri monitoringu so pomembne relativne gostote, ki so med leti primerljive in ne dejanske absolutne vrednosti števila parov (popisna enota je popisna točka in ne popisni transekt!). Za ugotavljanje viabilnosti populacije je nujen monitoring na gnezdiščih (npr. gnezdilnice), ki se za zaenkrat v okviru nacionalnega monitoringa ne izvaja.

O velikosti gostot glede na evropske razmere se je potrebno vzdržati zaradi:

- drugačnih metodoloških pristopov
- novejših odkritij močnih populacij na Slovaškem

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni kozače se:

1) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z velikimi dupli (POPRAVI: ohranja se vsa drevesa z dupli)

2) v polmeru 150-450 m okoli znanih gnezd oblikuje mirne cone, v katerih se vsaj v času od 1. februarja do 30. junija ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje cest; POPRAVI: mirna cona naj bo navedena kot minimalna, to je 200 metrov. Znana gnezda je potrebno evidentirati in ožje območje izločiti iz gospodarjenja kot ekocelico!

3) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3%. (ZA KOZAČO SO POMEMBNA DUPLA IN NE ODMRILA LESNA MASA)

4) DODATI: na celotnem območju naj se izvaja le prebiralna in ne intenzivna sečnja z omejeno gradnjo gozdnih cest.

SI5000013 Kočevsko - Kolpa

A220 kozača *Strix uralensis*

Opis habitata popraviti: strnjeni gozdovi na celotnem območju Kočevske

Gnezditsev: glede na novejšje neobjavljene popise na območju Kočevskega Roga bi bilo potrebno populacijsko oceno revidirati, za kar bi bilo potrebno ponovno vrednotenje podatkov. Vsekakor pa je številčnost kozač na območju Kočevske višja kot na območju Snežnika in Javornikov!

Pri monitoringu so pomembne relativne gostote, ki so med leti primerljive in ne dejanske absolutne vrednosti števila parov (popisna enota je popisna točka in ne popisni transekt!). Za ugotavljanje viabilnosti populacije je nujen monitoring na gnezdiščih (npr. gnezdilnice), ki se zaenkrat v okviru nacionalnega monitoringa ne izvaja.

Nihanje populacije je zaradi navedenih razlogov prisotna na vseh območjih SPA in ne zgolj na Kočevskem (velja tudi za druge sove).

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni kozače se:

1) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z velikimi dupli (POPRAVI: ohranja se vsa drevesa z dupli)

2) na površini vsaj 3% cone oblikuje gozdne rezervate ali ekocelice – NA KAKŠNI PODLAGI SO DOLOČENI TI 3%, GRE ZA ARBITRARNO ALI ZA S RAZISKAVAMI PRODOBLJENO OCENO? ČE GRE ZA PRVO, MENIM, DA JE OCENA ŠPEKULATIVNA IN NE ZDRŽI RESNE OBRAVNAVE! ZA REŠITEV GLEJ KOMENTAR SPODAJ.

3) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% - KOZAČA NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESA Z DUPLI, ZLASTI VELIKA NARAVNA DUPLA IN PODOBNE STRUKTURE!

4) DODATI: na celotnem območju naj se izvaja le prebiralna in ne intenzivna sečnja z omejeno gradnjo gozdnih cest.

5) DODATI: v polmeru minimalno 200 m okoli znanih gnezd oblikuje mirne cone, v katerih se vsaj v času od 1. februarja do 30. junija ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje cest. Znana gnezda je potrebno evidentirati in ožje območje izločiti iz gospodarjenja kot ekocelico!

SI5000025 Trnovski gozd

A220 kozača *Strix uralensis*

Pri monitoringu so pomembne relativne gostote, ki so med leti primerljive in ne dejanske absolutne vrednosti števila parov (popisna enota je popisna točka in ne popisni transekt!). Za ugotavljanje viabilnosti populacije je nujen monitoring na gnezdiščih (npr. gnezdilnice), ki se zaenkrat v okviru nacionalnega monitoringa ne izvaja.

V notranji coni kozače se: 1) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z velikimi dupli; 2) v polmeru 150-450 m okoli znanih gnezd oblikuje mirne cone, v katerih se vsaj v času od 1. februarja do 30. junija ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje cest in 3) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3%.

Dopolniti: OPAN - varstveni ukrepi:

V notranji coni kozače se:

1) ohranja odmirajoča drevesa in drevesa z velikimi dupli (POPRAVI: ohranja se vsa drevesa z dupli)

2) v polmeru 150-450 m okoli znanih gnezd oblikuje mirne cone, v katerih se vsaj v času od 1. februarja do 30. junija ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje cest; POPRAVI: mirna cona naj bo navedena kot minimalna, to je 200 metrov. Znana gnezda je potrebno evidentirati in ožje območje izločiti iz gospodarjenja kot ekocelico!

3) pušča odmrlo stoječe drevje in sušice, tako da delež odmrle lesne mase znaša 1-3% -

KOZAČA NI VRSTA VEZANA NA ODMRLO LESNO MASO, ZATO JE TU BREZPREDMETNA! POMEMBNA SO ŽIVA DREVESNA Z DUPLI, ZLASTI VELIKA NARAVNA DUPLA IN PODOBNE STRUKTURE!

4) DODATI: na celotnem območju naj se izvaja le prebiralna in ne intenzivna sečnja z omejeno gradnjo gozdnih cest.

veliki skovik *Otus scops*

SI5000009 Goričko

A214 veliki skovik *Otus scops*

Opis habitata se popravi: visokodebelni sadovnjaki, mozaična kulturna krajina

Pri monitoringu so pomembne relativne gostote, ki so med leti primerljive in ne dejanske absolutne vrednosti števila parov. Za ugotavljanje viabilnosti populacije je nujen monitoring na gnezdiščih (npr. gnezdilnice), ki se za zaenkrat v okviru nacionalnega monitoringa ne izvaja.

SI5000014 Ljubljansko barje

A214 veliki skovik *Otus scops*

Pri monitoringu so pomembne relativne gostote, ki so med leti primerljive in ne dejanske

absolutne vrednosti števila parov. Za ugotavljanje viabilnosti populacije je nujen monitoring na gnezdiščih (npr. gnezdilnice), ki se za zaenkrat v okviru nacionalnega monitoringa ne izvaja.

SI5000023 Kras

A214 veliki skovik *Otus scops*

Pri monitoringu so pomembne relativne gostote, ki so med leti primerljive in ne dejanske

absolutne vrednosti števila parov. Za ugotavljanje viabilnosti populacije je nujen monitoring na gnezdiščih (npr. gnezdilnice), ki se za zaenkrat v okviru nacionalnega monitoringa ne izvaja.

belorepec *Haliaeetus albicilla*

SI5000011 Drava

A075 belorepec *Haliaeetus albicilla*

Gnezdatev: 0-3 pari (predlagam to oceno glede na najnovejša odkritja)

SI5000013 Kočevsko - Kolpa

A075 belorepec *Haliaeetus albicilla*

Gnezdatev: 0-1 par

Obstoječi monitoring ni ustrezen za prikazovanje stanja populacije na območju, zato so navedene številke nepomembne in celo zavajajoče.

Prevelika starost para za negnezdenje je povsem špekulativen podatek, saj ptice niso bile individualno označene, da bi ta lahko sklepali, in ker pri velikih ujedah v istem gnezdu lahko gnezdi po več rodov ptic.

Mirno cono v pasu 300 metrov okoli gnezda je potrebno izvzeti iz gospodarjenja kot samostojen rezervat ali ekocelico.

SI5000015 Cerkniško jezero

A075 belorepec *Haliaeetus albicilla*

Grožnje: preleti z motornimi zmagi so verjetno relativno nepomemben dejavnik

OPAN - varstveni ukrepi: so nesmiselni, saj vrsta na samem SPA ne gnezdi, gnezdi pa verjetno v okolici. Nujna je zato ciljna raziskava, ki bi razjasnila status v gnezditvenem obdobju opazovanih ptic in ugotovila vsaj potencialno mesto gnezdenja.

mali klinkač *Aquila pomarina*

SI5000012 Krakovski gozd - Šentjernejsko polje

A089 mali klinkač *Aquila pomarina*

Gnezditvev: 0-4 pari (predlagam to oceno glede na najnovejša odkritja)

Pri monitoringu so pomembne relativne vrednosti, ki so med leti primerljive (manjka enota napora) in ne dejanske absolutne vrednosti števila parov.

Med ukrepi je nujno potrebno navesti, da je za ohranjanje učinkovitega varstva malega klinkača potrebna izvedba ciljne raziskave, s katero bi ugotovili vzroke ogrožanja oziroma upada vrste pri nas. Ti vzroki so namreč lahko ekološki, kjer na gnezdiščih zaradi pomanjkanja virov hrane, gnezdišč ali kompeticijskih razmerij prihaja do izločevanja vrste iz sistema, lahko pa so povsem demografski in vezani na dogajanja v jedru populacije na Hrvaškem.

kričava čigra *Sterna sandvicensis*

SI5000018 Sečoveljske soline

A191 kričava čigra *Sterna sandvicensis*

Selitev: Ocena poletne populacije ob Obali je 15 – 20 osebkov (Vrezec 2006). Vprašanje, ki se postavi je, koliko od teh ptic se prehranjuje tudi pri Sečoveljskih solinah in verjetno je, da pravzaprav vse, saj ptice niso stacionarne in preletavajo obalo. Seveda pa so te ptice vezane le na morje in ne na same soline, zato je lahko ocena za celotno Obalo v primeru solin neprimerna. Na to kažejo tudi podatki IWC, kjer so kričave čigre pogoste na morju pred solinami (Sečovlje, Strunjan) v samih solinah pa ne. Navedeni podatki IWC za Sečoveljske soline zato niso relevantni.

bela štoklja *Ciconia ciconia*

SI5000004 Slovenske Gorice – doli

A031 bela štoklja *Ciconia ciconia*

Grožnje: »intenzifikacija travnikov, večanje deleža (zlasti koruznih) njiv, dež in hladno vreme v maju in juniju (Božič 2003, Denac 2006)«. Predlagam, da se vpliv vremena ne navaja kot grožnja in se zapišejo le dejavniki, ki jih lahko človek (vsaj teoretično) kontrolira. Ohrani naj se zapis: »intenzifikacija travnikov in večanje deleža (zlasti koruznih) njiv«, kar je korektno. Slabe vremenske razmere resda negativno vplivajo na gnezditveni uspeh bele štoklje, vendar kot je bilo ugotovljeno, je njihov vpliv največji na območjih revnih z viri hrane (Denac 2006). Torej je ohranjanje kvalitetnih virov hrane in torej prehranjevališč bistvenega pomena, njihovo

uničevanje in degradacija, pa sta največji grožnji populacijam bele štorke. Pripomba velja za opis groženj bele štorke na vseh SPA območjih.

Monitoring DOPPS 2004-2007: razlike v številu gnezdečih parov štorke (HPa) niso zgolj posledica dejavnikov okolja ampak tudi različne interpretacije podatkov. Tako so bili v začetnih letih k SPA območjem šteti tudi pari, ki sicer gnezdijo izven meja SPA območja, vendar so njihova prehranjevališča ekološko na prostoru SPA območja. V zadnjih letih se za SPA območja navaja le pare (zahteva nosilca monitoringa), ki imajo dejansko gnezdo znotraj meje SPA. Slednji način z ekološkega vidika ni najkoreknejši, saj je funkcionalno SPA območje lahko pomembno za več parov, kot jih tam gnezdi. Predlagam, da se z oznako en tip podatkov loči od drugega. Pripomba velja za vse podatke za belo štorke na vseh SPA območjih.

OPAN – Varstveni ukrepi: Zapisani varstveni ukrepi v principu koristijo beli štorke, vendar so vrstno premalo specifični in ne vključujejo spoznanj prehranjevalne ekologije bele štorke (npr. Sackl 1985, 1987, Alonso *et al.* 1991, Johst *et al.* 2001), da bi lahko bili resnično učinkoviti. Tako denimo količina hrane na ekstenzivnih travnikih za belo štorke ni vselej enako dostopna. Z rastjo vegetacije se uspešnost lova na travniku kljub povečevanju količine potencialnega plena, zmanjšuje. Zato je v nekem trenutku za štorke pomembnejši pokošen intenzivni travnik, sicer reven s hrano, kot s hrano bogat ekstenzivni travnik, kjer hrana za štorke ni dostopna. Specifičen varstveni ukrep za belo štorke bi bil torej sistem mozaične etapne košnje. Prav tako v varstvenih ukrepih manjka ohranjanje in vzpostavljanje manjših vodnih teles, ki so kot vir vode za pitje in hlajenje za štorke v obdobju gnezdenja velikega pomena. Varstveni ukrep je tudi sanacija neposredno ogroženih gnezd, ki tukaj ni omenjena. Za celovite varstvene ukrepe za belo štorke glej denimo Thomsen *et al.* (2001).

SI5000005 Dravinjska dolina

A031 bela štorke *Ciconia ciconia*

OPAN – Varstveni ukrepi: Velja podobno kot že zapisano za belo štorke pri SPA Slovenske Gorice – doli. Sicer koristni ukrepi, vendar večinoma za učinkovito varstvo štorke premalo specifični. Spet drugi zapisani ukrepi so za štorke nerelevantni – denimo košnja meloracijskih jarkov med gnezdenjem za samo štorke ni problematična – pač pa je problematična za druge vrste ptic. Tudi vzpostavljanje mejic in posamičnih grmov je za štorke nepomembno. Pripomba velja za vsa SPA območja, kjer je za belo štorke ta zapis ukrepov.

SI5000009 Goričko

A031 bela štorke *Ciconia ciconia*

Grožnje: Za SPA območje Goričko so znani primeri, ko so delavci Elektro podjetja odstranjevali štorke gnezda. Zato predlagam, da se med grožnje zapiše tudi odstranjevanje gnezd.

SI5000010 Mura

A031 bela štorke *Ciconia ciconia*

Grožnje: Za SPA območje Mura so znani primeri, ko so delavci Elektro podjetja odstranjevali štorke gnezda. Zato predlagam, da se med grožnje zapiše tudi odstranjevanje gnezd.

Ohranitveno stanje: Pari, ki gnezdijo na SPA Mura pripadajo tradicionalni in številčno najmočnejši populaciji pri nas, za katero pa je v primerjavi z drugimi populacijami značilen slab gnezditveni uspeh (per capita rodnost) – posledica suboptimalnih prehranjevališč in velikih gnezditvenih gostot. Ocena neugodno ohranitveno stanje je z vidika primerjave populacij bele štorke pri nas ustrezna, če pa jo primerjamo z ocenami neugodnega varstvenega stanja drugih vrst, pa je morda preostra.

SI5000011 Drava

A031 bela štorclja *Ciconia ciconia*

Ohranitveno stanje: velja podobno kot pri Muri.

SI5000012 Krakovski gozd - Šentjernejsko polje

A031 bela štorclja *Ciconia ciconia*

Brez pripomb

mali galeb *Larus minutus*

SI5000011 Drava

A177 mali galeb *Larus minutus*

Ocena stanja habitata: ustrežna

Grožnje: dodati motenje in vznemirjanje ptic na selitvi zaradi neupoštevanja veljavnega Odloka o plovbi.

OPAN-Varstveni ukrepi: dodati »Zagotoviti mir pticam na Ptujskem jezeru v obdobju selitve«.

rečni galeb *Larus ridibundus*

SI5000011 Drava

A179 rečni galeb *Larus ridibundus*

Ostali viri populacij: točna velikost populacije med letoma 2005-2007 je 249-376 (Denac, lastni podatki).

Ocena stanja habitata: najverjetneje se stanje habitata za rečnega galeba zaradi odsotnosti naravne rečne dinamike ni poslabšalo. Rečni galeb je vrsta, ki je zaradi antropogenih vplivov (akumulacijska jezera) pri nas bržkone povečala populacijo. Po drugi strani pa ji drugi antropogeni vplivi (vplivi ribičev – motenje – na manjših in srednje velikih vodnih telesih) najverjetneje preprečujejo, da bi se razširila na druga za to vrsto potencialna območja. Zato lahko zapišemo, da je stanje precejšnjega dela potencialnega habitata rečnega galeba neugodno. Dodati je treba, da je bil pozimi 2004/2005 izdelan nov gnezditveni otok za navadne čigre in rečne galebe na Ptujskem jezeru s površino 830 m². Dodati, da so bila 31.3.2006 nameščena zavetja za mladiče na obeh betonskih daljnovodnih podstavkih (skupaj 23) in je bila na obeh popravljena ograja, ki preprečuje, da bi mladiči padali v vodo (vse Denac, lastni podatki).

Grožnje: odsotnost naravne rečne dinamike dandanes ni grožnja za rečnega galeba. Glavna grožnja je zaraščanje gnezdišč, trenutnih gnezdišč rečnega galeba pa rečna dinamika pri nas ne more vzdrževati. Omenjena grožnja je zelo stvarna ob dejstvu, da za gnezdišča skrbijo izključno prostovoljci, da vsakoletno delo že presega prostovoljne zmogljivosti, s strani državnega naravovarstva pa za rešitev problema ni nikakršnega interesa.

Med grožnje je treba dodati tudi motenje in vznemirjanje ptic med gnezdenjem zaradi neupoštevanja veljavnega Odloka o plovbi. Velika grožnja je tudi zaprtje Tovarne sladkorja v Ormožu in s tem izguba druge od dveh slovenskih kolonij.

Ohranitveno stanje: ustrežno

OPAN-varstveni ukrepi: dodati: »Z vzdrževanjem in upravljanjem zagotoviti redno uspešno gnezdenje rečnih galebov na antropogenih gnezdiščih.«

navadna čigra *Sterna hirundo*

SI5000011 Drava

A193 navadna čigra *Sterna hirundo*

Ocena stanja habitata: ustrezno. Dodati, da je bil pozimi 2004/2005 izdelan nov gnezditveni otok za navadne čigre in rečne galebe na Ptujskem jezeru spovršino 830 m². Dodati, da so bila 31.3.2006 nameščena zavetja za mladiče na obeh betonskih daljnovodnih podstavkih (skupaj 23) in je bila na obeh popravljena ograja, ki preprečuje, da bi mladiči padali v vodo (vse Denac, lastni podatki).

Grožnje: Poleg zapisanega je treba dodati, da je danes populacija povsem odvisna od antropogenih struktur in njihovega vzdrževanja. Velja podobno kot za rečnega galeba – glavna grožnja za navadno čigro je zaraščanje in propadanje trenutnih antropogenih gnezdišč. Za gnezdišča skrbijo izključno prostovoljci, vsakoletno delo (čiščenje otokov, servisiranje splavov) že presega prostovoljne zmogljivosti, s strani državnega naravovarstva pa za rešitev problema ni nikakršnega interesa.

Med grožnje lahko uvrstimo še kompeticijo z rečnim galebom, plenjenje in motenje ter vznemirjanje čiger med gnezdenjem zaradi neupoštevanja veljavnega Odloka o plovbi na Ptujskem jezeru. Prav tako je grožnja zaprtje Tovarne sladkorja v Ormožu in s tem izguba ene od dveh kontinentalnih kolonij (obe na SPA Drava) te vrste v Sloveniji.

Ohranitveno stanje: ustrezno

OPAN-varstveni ukrepi: zapisano je treba popraviti v: »Z vzdrževanjem in upravljanjem zagotoviti redno uspešno gnezdenje navadnih čiger na antropogenih gnezdiščih in ustvariti nova gnezdišča.«

SI5000018 Sečoveljske soline

A193 navadna čigra *Sterna hirundo*

OPAN-varstveni ukrepi: V ukrepu zapisano obdobje gnezdenja 15.4.-15.6. je treba popraviti na 15.4.-15.8. Problematičen je zadnji datum, 15.6., saj je prezgodnji. Čigre, ki kasno gnezdijo (t.i. kasne gnezdilke), lahko začno z valjenjem šele 1.7. (Sudmann 1998, Denac, lastni podatki).

črna čigra *Chlidonias niger*

SI5000011 Drava

A197 črna čigra *Chlidonias niger*

Ocena stanja habitata: Zaradi pogostih kršitev Odloka o plovbi po Ptujskem jezeru težko rečemo, da je habitat najverjetneje v ugodnem stanju.

Grožnje: dodati: »Motenje in vznemirjanje ptic na Ptujskem jezeru med selitvijo zaradi neupoštevanja veljavnega Odloka o plovbi.«

OPAN-varstveni ukrepi: dodati »Zagotoviti mir pticam na Ptujskem jezeru v obdobju selitve«.

mala čigra *Sterna albifrons*

SI5000018 Sečoveljske soline

A195 mala čigra *Sterna albifrons*

OPAN-varstveni ukrepi: ker gnezdijo male čigre pogosto skupaj z navadnimi čigrami, bi bilo smiselno tudi za malo čigro upoštevati strožji režim v obdobju 15.4.-15.8.

rjavi srakoper *Lanius collurio*

SI5000002 Snežnik - Pivka

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

- * Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.
- * Ohranjanje travnikov – verjetno ne kakršnihkoli?

SI5000003 Reka - dolina

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

- * Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.
- * Manjka ocena površine potencialnega habitata.
- * Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

SI5000004 Slovenske Gorice - doli

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

- * Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden. Domnevam, da je to ocena iz: *BOŽIČ, L. (2003): Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji 2. Predlogi posebnih zaščitnih območij (SPA) v Sloveniji. Monografija DOPPS št. 2. - DOPPS, Ljubljana.*
- * Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

SI5000005 Dravinjska dolina

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

- * Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden. Domnevam, da je to ocena iz: *BOŽIČ, L. (2003): Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji 2. Predlogi posebnih zaščitnih območij (SPA) v Sloveniji. Monografija DOPPS št. 2. - DOPPS, Ljubljana.*
- * Stanje habitata – izraz, da »grmišča na SPA niso pogosta« je preohlapen za opredeljevanje stanja habitata. Poleg tega je pomembna tudi kvaliteta travnikov, ne le pogostost grmišč.
- * Opis habitata: »večji del SPA« ni opis habitata.
- * Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

SI5000007 Banjšice

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

- * Stanje SDF populacije – kaj pomeni »pogost«? Podatek je subjektiven in kot tak neustrezna referenca za nadaljnje opredeljevanje stanja populacije.

SI5000009 Goričko

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

- * Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden. Domnevam, da je to ocena iz: *BOŽIČ, L. (2003): Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji 2. Predlogi posebnih zaščitnih območij (SPA) v Sloveniji. Monografija DOPPS št. 2. - DOPPS, Ljubljana.*
- * Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

SI5000010 Mura

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

- * Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.

* Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

SI5000011 Drava

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

* Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.

* Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

SI5000012 Krakovski gozd - Šentjernejsko polje

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

* Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.

* Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

SI5000014 Ljubljansko barje

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

* Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.

* Veliko odstopanje med površino cone in potencialnega habitata glede na rabo tal.

* Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

SI5000016 Planinsko polje

A338 rjavi srakoper

* Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.

* Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

SI5000017 Nanoščica - porečje

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

* Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.

* Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

SI5000019 Julijske Alpe

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

* Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.

* Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

* Veliko razhajanje med površino cone in potencialnega habitata glede na rabo tal.

SI5000020 Breginjski Stol in Planja

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

* Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.

SI5000022 Kozjansko - Dobrava - Jovsi

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

* Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.

* Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

SI5000023 Kras

A338 rjavi srakoper *Lanius collurio*

- * Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.
- * Veliko razhajanje med površino cone in potencialnega habitata glede na rabo tal.
- * Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

repaljščica *Saxicola rubetra*

SI5000002 Snežnik - Pivka

A275 repaljščica *Saxicola rubetra*

- * Strukturirani ekstenzivni travniki – nerodna formulacija. Vsak travnik ima neko strukturo. Verjetno so mišljeni ekstenzivni travniki z vertikalnimi strukturami?
- * Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.
- * Velika razlika med površino notranje cone in oceno primerne habitata kaže na to, da je bodisi cona slabo opredeljena (manj verjetno), bodisi ocena potencialnega habitata neustrezna. Na pomanjkljivost metode za ocenjevanje potencialnega habitata avtorji sicer opozarjajo v besedilu poročila (poglavje B.2), vendar bi bilo v primerih zelo slabe ocene zaradi pomanjkanja ustreznih podatkov, bolje zapisati, da je površina potencialnega habitata na podlagi podatkov o kmetijski rabi tal neopredeljiva.
- * Ukrepi: »Ohranjanje travnikov« ni ustrezna formulacija, glede na to, da so določeni travniki za repaljščico povsem neprimerni (ustrezajo pa morda kateri drugi travniški vrsti). »Predlagane ukrepe prilagojene kmetijske rabe« je potrebno pregledati in po potrebi dopolniti z novimi spoznanji – npr. čas košnje glede na obdobje ranljivosti mladičev po tem, ko so zapustili gnezdo.
- * Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

SI5000014 Ljubljansko barje

A275 repaljščica *Saxicola rubetra*

- * Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.
- * Veliko odstopanje med površino cone in potencialnega habitata glede na rabo tal.
- * Med grožnjami ni omenjena intenzivna paša, ki predstavlja vedno znatnejši problem tako zaradi degradacije habitata kot neposrednega uničenja gnezd zaradi teptanja (ekološka past).
- * Ukrepi: »Ohranjanje travnikov« ni ustrezna formulacija, glede na to, da so določeni travniki za repaljščico povsem neprimerni (ustrezajo pa morda kateri drugi travniški vrsti). »Predlagane ukrepe prilagojene kmetijske rabe« je potrebno pregledati in po potrebi dopolniti z novimi spoznanji – npr. čas košnje glede na obdobje ranljivosti mladičev po tem, ko so zapustili gnezdo.
- * Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

SI5000015 Cerčniško jezero

A275 repaljščica *Saxicola rubetra*

- * SDF stanje in ohranitveno stanje - v besedilu poročila v poglavju C.1 piše, da je bila ocena populacije repaljščice na CJ v l. 2002 precej pretirana, v tej prilogi pa je navedena kot referenčno stanje, ohranitveno stanje pa nadalje opredeljeno kot neugodno. Podatki iz l. 2002 in 2007 očitno niso primerljivi, zato je opredeljevanje ohranitvenega stanja v tem primeru nesmiselno.

SI5000019 Julijske Alpe

A275 repaljščica *Saxicola rubetra*

- * Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.
- * Veliko razhajanje med površino cone in potencialnega habitata glede na rabo tal.
- * Ali so »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zanesljivo primerni za vse travniške vrste ptic na območju? Učinkovitost teh ukrepov doslej ni bila kvantitativno ocenjena.

SI5000020 Breginjski Stol in Planja

A275 repaljščica *Saxicola rubetra*

- * Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.

beločeli deževnik *Charadrius alexandrinus*

SI5000008 Škočjanski zatok

A138 beločeli deževnik *Charadrius alexandrinus*

- * Ocena stanja habitata: na čem temeljijo omenjena pričakovanja glede porasta populacije? Se lahko izkaže drugače? »Primeren« habitat iz različnih razlogov ni nujno naseljen.
- * Zakaj »neugodno« ohranitveno stanje? Definicija neugodnega stanja v besedilu poročila (poglavje B.1) je ... *podatki potrjujejo občuten padec lokalnih populacij*. Podatki o populaciji v SZ, navedeni v Prilogi 1, ne ustrezajo tej definiciji.

SI5000018 Sečoveljske soline

A138 beločeli deževnik *Charadrius alexandrinus*

- * Grožnje: navedene grožnje so naravni dejavniki. Verjetno so bili ti naravni dejavniki tu kot grožnje prepoznani zato, ker je populacija še vedno relativno majhna in izolirana ter zato občutljiva na stohastične dogodke. Ali je potemtakem opredelitev »v ugodnem stanju« primerna?

mali deževnik *Charadrius dubius*

SI5000010 Mura

A136 mali deževnik *Charadrius dubius*

- * Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.
- * Grožnje: kako obsežno grožnjo na Muri predstavlja rekreacija? (Rekreacija je faktor, zaradi katerega je prodišče lahko ekološka past.)
- * Varstveni ukrepi - pomislek: ali zgolj obstoječa »naravna« rečna dinamika na Muri dolgoročno zagotavlja obstoj prodišč (primernih za malega deževnika) v sedanjem obsegu? Ima lahko (omejeno in prilagojeno) črpanje proda pozitiven učinek na stanje habitata? Če se povsem opusti črpanje gramoza s teh prodišč, bodo prodišča ostala nezaraščena?
- * Dobro bi bilo zapisati, kakšen delež populacije gnezdi na naravnih prodiščih.

SI5000011 Drava

A136 mali deževnik *Charadrius dubius*

- * Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.
- * Ohranitveno stanje – vir podatkov o upadu populacije ni razviden.
- * Grožnje: kako obsežno grožnjo na Dravi predstavlja rekreacija? (Rekreacija je faktor, zaradi katerega je prodišče lahko ekološka past.)
- * Varstveni ukrepi - pomislek: ali zgolj obstoječa »naravna« rečna dinamika na Dravi dolgoročno zagotavlja obstoj prodišč (primernih za malega deževnika) v sedanjem obsegu? Ima lahko (omejeno in prilagojeno) črpanje proda pozitiven učinek na stanje habitata? Če se povsem opusti črpanje gramoza s teh prodišč, bodo prodišča ostala nezaraščena?

* Dobro bi bilo zapisati, kakšen delež populacije gnezdi na naravnih prodiščih.

črnočeli srakoper *Lanius minor*

SI5000012 Krakovski gozd - Šentjernejsko polje

A339 črnočeli srakoper *Lanius minor*

* Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.

* Zakaj »neugodno« ohranitveno stanje? Definicija neugodnega stanja v besedilu poročila (poglavje B.1) je ... *podatki potrjujejo občuten padec lokalnih populacij*. Podatki o populaciji na Šentjernejskem polju, navedeni v Prilogi 1, ne ustrezajo tej definiciji. Dopolniti definicijo.

* Ali »predlagani ukrepi za druge travniške vrste« zadostujejo za varstvo črnočelega srakoperja?

veliki škurh *Numenius arquata*

SI5000014 Ljubljansko barje

A160 veliki škurh *Numenius arquata*

* Stanje SDF populacije – vir podatkov ni razviden.

* Veliko odstopanje med površino cone in potencialnega habitata glede na rabo tal.

* Ohranitveno stanje: nič ni znano tem, kakšna je stopnja izolacije barjanske populacije. Ne vemo, kako se populacija vzdržuje. Zato je o vplivu procesov, kot sta genski drift in inbriding, težko kaj povedati.

priba *Vanellus vanellus*

SI5000014 Ljubljansko barje

A142 priba *Vanellus vanellus*

* Stanje SDF populacije – »Redek« je subjektivna ocena in kot taka neustrezna referenca za nadaljnje opredeljevanje stanja populacije.

PRIPOMBE NA PRILOGO 2

A191 *Sterna sandvicensis* kričava čigra

Pri tej vrsti je poleg zimske ključna tudi ocena poletne negnezdeče populacije, ki je ocenjena na 15 – 20 osebkov (Vrezec 2006).

A220 *Strix uralensis* kozača

Ustrezna ocena za vrsto glede na populacijske študije opravljene v Sloveniji je 400 do 700 parov (Vrezec 2007).

Dodatni viri:

- Alonso, J.C., Alonso, J.A. & Carrascal, L. M. (1991): Habitat selection by foraging White Storks, *Ciconia ciconia*, during the breeding season. *Can. J. Zool.* 69: 1957-1962.
- Denac, D. (2006): Resource-dependent weather effect in the reproduction of the White Stork *Ciconia ciconia*. *Ardea* 94(2): 233-240.
- Johst, K., Brandl, R. & Pfeifer, R. (2001): Foraging in a patchy and dynamic landscape: human land use and the White Stork. *Ecological Applications*. 11(1): 60-69.
- Sackl, P. (1985): Untersuchungen zur Habitatwahl und Nahrungsökologie des Weisstorchs (*Ciconia ciconia* L.) in der Steiermark. PhD Thesis, University of Graz.
- Sackl, P. (1987): Über saisonale und regionale Unterschiede in der Ernährung und Nahrungswahl des Weißstorches (*Ciconia c. ciconia*) im Verlauf der Brutperiode. *Egretta* 30: 49-79.
- Thomsen, K-M., Dziewiaty, K. & Schulz, H. (2001): Zukunftsprogramm Weißstorch – Aktionsplan zum Schutze des Weißstorchs in Deutschland. NABU, Bonn.

Tretji del: načelni odgovori na tri načelno zastavljena vprašanja

1. Ali so bile populacije vrst, ki v Sloveniji tradicionalno nimajo večje populacije od 10 parov vedno v neugodnem stanju?

Ugodno stanje populacije je določeno z verjetnostjo dolgoročnega preživetja na območju. Majhne populacije, v kolikor govorimo o dejanskih majhnih skupinah izoliranih osebkov, imajo »prirojeno« majhno verjetnost dolgoročnega preživetja. Poleg vseh običajnih ekoloških pritiskov katerim so izpostavljene vse populacije, na njih dodatno vplivajo številni drugi dejavniki, ki to verjetnost zmanjšujejo. Npr. bistveno večja občutljivost na stohastične dogodke (ki so vsakodnevna realnost), večja verjetnosti težav zaradi inbridinga, večja verjetnost Aleejevega efekta, itd. Majhne populacije so zato vedno v neugodnem ohranitvenem stanju. Proces v naravi pa so tako dinamični, da to ne pomeni, da bodo vse vrste v neugodnem ohranitvenem stanju tudi izumrle prej kakor vrste v trenutno ugodnem stanju.

2. Kaj je za te populacije zagotavljanje ugodnega stanja in ali so pri teh vrstah merila za zagotavljanje ugodnega stanja drugačna od meril pri vrstah z večjimi populacijami?

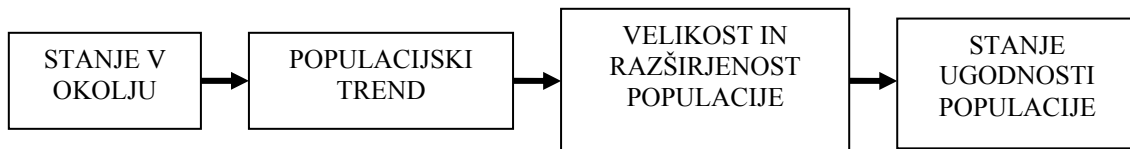
Populacije vseh vrst imajo ugodno stanje takrat, ko za njih velja velika verjetnost dolgoročnega preživetja v okolju. Tega jim vedno ne moremo zagotavljati!

Ugotavljanje ugodnega stanja populacije ne smemo mešati s potrebo po zagotavljanju ugodnega stanja. Posamezna vrsta ima lahko neugodno ohranitveno stanje, pa na to ljudje ne moremo nič vplivati.

Primer: povsem gotovo je Slovenija za nekatere vrste ponorno območje. Te vrste pri nas gnezdiijo, njihov reprodukcijski potencial pa ni tolikšen, da bi jim zagotovil veliko verjetnost dolgoročnega, samostojnega preživetja. Takšnim vrstam ne moremo pripisati ugodnega ohranitvenega stanja. Te vrste imajo običajno majhne populacije, katerih velikost iz leta v leto zelo niha. V kolikor je stanje posledica naravnih razmer (kot je npr. verjetno pri škrlatcu, plašici), jim bolj ugodnega stanja tudi ne moremo zagotoviti. Po drugi strani pa so nekatere vrste z neugodnim ohranitvenim stanjem, ki jim ga z določenimi posegi v okolju lahko izboljšamo. Merila za zagotavljanje ohranitvenega stanja morajo zato biti drugačna od meril za ocenjevanje ohranitvenega stanja vrst. V ta namen bi bilo dobro izdelati poleg seznama vrst z neugodnim ohranitvenim stanjem tudi ločen prioritetni seznam vrst za zagotavljanje ugodnega ohranitvenega stanja.

3. Ali je lahko stanje ohranjenosti vrste neugodno tudi če je populacijski trend v porastu?

Ocena ugodnosti stanja ohranjenosti vrste je bolj kakor od populacijskega trenda odvisno od velikosti in razširjenosti populacije (Slika). Porast v populacijskem trendu pomeni, da sta oba izmed pozitivnih populacijskih procesov večja od obeh negativnih. To pa samo po sebi ne zmanjšuje ranljivosti vrst z majhnimi populacijami. Lokalno razširjena, majhna populacija ima neugodno stanje ohranjenosti kljub povečevanju števila osebkov vse dokler se vrsta v prostoru ne razširi in poveča svoje populacije. Takrat, tudi če trend ni več v porastu lahko smatramo da ima vrsta ugodno ohranitveno stanje.

Slika: Vzročno posledične zveze, ki vplivajo na stanje ugodnosti populacije